

Славамір Адамовіч

Зямля Ханаан

Вершы

Полацк
1993

ПРЭЛЮДЫЯ

Я — маё любімае слова, мой знак сэнсабышцы. Гаспадар майго цела ня любіць прышлых. Толькі ён і толькі Я. На двух у нас адзін твар, адныя вочы, што ўвабралі ў сябе чысыціню й бруд мільёнасьветаў. Хто іх зразуліе — вочы? Хіба той, хто вырасыце потым на вольных прасторах зямлі Ханаан.

Зямля людзей памёрла. Толькі ў нашых зялёных вачах засталася жыццё. Я і мой Гаспадар — мы падаем тварам у гліну.

— О-о-о! — вышэптвае мой Гаспадар.

— А-а-а! — крычу Я.

У нашы зялёныя вочы запаўзаюць шэрыя шчуры, чмялі сядваюць на нашыя бровы, на нашых вейках залагатыя пчолы чысыцяць лапкі. Залагаты пылок цячэ па нашым твары.

— Х-х-ха! — выдыхае мой Гаспадар.

Ха! — паўтараю Я.

Зямля Ханаан.

Нашы вочы сьпяць, а вусны прагнуць чырвонага пацалунку. Белыя зубы ўгрызаюцца ў цела зямлі. Яна плача п'янымі слязьмі. Гэта не зямля Ханаан. Гэта плача

старая самадайка, няздольная нараджаць, пустая і ўжо — мёртвая.

Але мы ня маем іншае, мой Гаспадар. Хадзем жа! У чыстым полі, дзе вецер даўно развееў пыл мінуўшчыны, мы ўпадзем ніцма на халодны граніт.

Хадзем, мой Гаспадар! Нас чакае зямля Ханаан. І мы прагнем яе. Мы хо-чам аддаць ёй сваю кроў, сваю лімфу — цыбуліны сваіх прадсэрдзяў мы пасадзім у жыцьцядайныя тлустыя грады твае, о зямля Ханаан!

Я і мой Гаспадар — мы здзяйсняем свой першы крок. Мы пакідаем адзаду наш страх, нашы ўблюдачныя жаданьні, нашу рабскую філязофію.

Пад нагамі гліна, але чорная ральля— наша мэта. Мой Гаспадар, трэба зьбірацца ў дарогу.

* * *

У рыдване каціцца прывідам
з красавіка ў лістапад
і за пяшчанай дзікай відмаю
апошні раз зірнуць назад,

і на шляху, дзе ліст асінавы
гніе зь бярозавым лістом,
згубіць сьвязу пад крык: «гэй, сівыя!»
ды моцна выгнуць пугаўём;

і пакідаць адзаду бездараж,
і дрэнь падзей, і думак бруд,
з адной душою нержавеючай
перабіраць з грудна на груд.

Між траваў, там, сярод шматколерных,
дзе высах скрыпень-фараон,
хай ля бярозавай расколіны
мяне засьпее дзіўны сон.

* * *

Маіх вачэй расчыненыя форткі
глядзяць у сьвет, дзе восень і дажджы,
дзе лістапад у жоўтыя абгорткі
паапранаў шурпатыя глыжы,

дзе не знарок, а больш па завядзенцы
узад-уперад ходзіць паміж дрэў
зьбялелы промень восеньскага сонца,
які душы, на жаль, мне не сагрэў;

і дзе няма ўжо буйства белых красак,
а толькі сум півоняў ды жарства,
на хугары пустым шаленства масак
і непатрэбства думак пра дзяржстрах.

І ўсё ж люблю лістоты жоўты прысак,
бурштынавыя вочы сонных зьмей,
таемнасьць соваў і адкрытасьць плісак,
ну і, вядома, крышачку – людзей

* * *

На ўзроўні маланкі ды грому
я трымацца сабе загадаў,
бо ня мог я ніяк па-другому,
бо заўсёды я волі жадаў.

Я забраў з сабой кветку альвасу,
рой пчаліны й сям'ю мурашоў,
два гладышыкі сьвежага квасу,
страказу і знаёмых вужоў.

Каб у небе ня стала мне сумна
зь перуном і маланкай утroph,
прыхапіў я і хугар, і гумны,
васількі і жыты на палёх.

Я пакінуў, да волі ахвочы,
марны клопат людзкае чаргі,
каб мяне на мяжы дня і ночы
прывіталі Айчыны багі.

* * *

Як я люблю, зямля, тваю аздобу,
што прарастае ў травах і лясах,
дубоў малых упартую худобу,
пад бокам шышку ў сніх верасах,

на курганах і купінах брушніцы,
багульніку суседзтва і чмялёў,
ружовы скрыпень, жамяру кастрыцы,
асеньні дым і вечны сум палёў.

Люблю шукаць гармонію ў лістоце
асіны дрогкай, у калючках ёлкі,
сасны крывой, што вырасла ў балоце,
люблю кустоў зялёныя суполкі...

Бо, як сказаў паэт, навошта колас,
калі ня ў модзе сіні васілёк?
Я за цябе, зямля, ўздымаю голас,
і для цябе я свой цягну вазок.

ЗЯМЛЯ ХАНААН

Дзе блакітны ядловец свае збудаваў піраміды,
дзе стаяць векавечныя дрэвы у зялёных імхах,
дзе люблю я жанчыну ў вобразе юнай сільфіды,
там сьвятая зямля, там стагодзьдзямі ўвесь я прапах:
там жыве патаемнае ў пушчы цватлівай, а ўраньні
там на сонцы раса зіхаціць, як сухое ў фужэрах віно,
там чмялі прызнаюцца чмяліхам у верным каханьні,
там бабры запрашаюць на сьвяты ў сваё казіно;
на дзядзінцах штодня, выспяваючы, грэюцца кветкі,
срэбра крушняў дажджы намываюць, а ліпеньскі

гром

там лагонка грыміць, і рамонкі – нібыта сурвэткі
ў сталавальні, дзе госьці сабой ажыўляюць мой дом;
у прыполе начніц дагараюць там ясачкі-зоркі,
а самотны пугач, тэрарыст глухадольных балот,
штось «па фені» балбоча й ляціць яго крык за пагоркі,
дзе філоніць сава, дзе кажан зачапіўся за дрот...

О зямля Ханаан! Я прыдумаў цябе не для ўцехі,
а хутчэй для таго, каб душу ўратаваць ад бяды,
каб любіць твае храмы й палацаў бліскучыя стрэхі,
і дуброваў тваіх залатыя, дальбог, жалуды.

І пакуль на сталі маім горы папер і асадак,
а на чыстым лісьце я пішу свой чарговы радок,
ты ня зьнікнеш, зямля, і ня зьнікне твой вечны

парадак,

і наступнай вясной твае дрэвы распыркаюць сок.

ХЛАРАФІЛАВЫ БУНТ

Гэтым днём сьмецяры не пазналі
растапыраных вуліц кландайк:
скрозь асфальт палыны прарасталі,
дзьмухаўцы заклікалі на страйк,
штурмавала макрыца будынкі,
засланялі каштаны прастор,
буйных траў аксамітныя фінкі
праглі ўткнуцца ў чэрава зор,
пыл рамонкавы слаўся франтальна,
сьмецяры адступалі ў двары,
узрывала чаромха тагальна
гарызонты барвовай зары.
Сонца! Сонца зь нябёсаў сьвяціла,
жыццядайныя промні шлючы,
каб зялёная дзёрзкая сіла
залівала худыя хвашчы.
На шыньёны квітнеючых ліпаў
прызямляліся пчолы сям'ёй,
а з карэктнага воблака сыпаў
ціхі дождж на квяцісты налой.
Паўставалі пялесткаў цунамі,
віравалі на кветках чмялі,
і ва ўлоньнях бугонаў сьлязамі
H2O праступала з ральмі.

ШОРАХІ

Ледзь толькі пагасьне сьвятло ў пакоі,
ледзь толькі пасьпее агмень азалець –
зьяўляюцца шорахі шыхтам, як воі,
і ўраз па кутох пачынаюць шумець.

Нахабна ў шуфляды залазяць. Да раньня
на почапках віснуць уніз галавой.
Здаецца, нібыта я чую дыханьне
іх душаў нікчэмных у цемры начной.

Мне золка, як зьверу ў лядашчай бярозе,
мне шорахі-шпегі жыцця не даюць.
Сваім шаргаценьнем па шорсткай падлозе
яны мае тайны на сьвет дастаюць.

Іх цэры а-за жоўтых шпалераў сьмяюцца,
ў старой шыхткаўніцы яны грамадой
міжсобку шальмуюць мяне і злуюцца,
што ўпарта хачу я знайсці супакой.

На кніжных паліцах, дзе столькі паснула
раманных паяцаў, багоў, прыгажунь, –
там шорахі шорхнуць з часоў Вэльзэвула,
там месяц глядзіць на іх зь неба, як лунь.

І я ў гэтай кодле ня йму паратунку,

бо толькі пад раньне сьціхае мой боль,
калі, пакідаючы брудныя шлункі,
зьнікаюць начніцы скрозь белую столь.

ЭКСПРЭСІЯ (andante, presto)

Шукай мяне, рэха,
ня там, дзе лацьвей,
дзе мне не да сьмеху,
дзе ў полі разьвей.
І там, дзе прыстойна,
дарма не шукай,
і там, дзе застойна,
і там, дзе шугай¹.
Шукай мяне ўпарта
ня там, дзе няма,
дзе пільная варта
і замак-турма,
дзе ў лесе памерлым
ні гуку, хоць плач,
дзе выцьвілі пэрлы
і жоўты касач...
О, рэха! Адноічы
спаткаемся мы
далей ад калючых
дратоў і турмы,
далей ад памерлых
лясоў і балот,
ад выцьвільх пэрлаў
і крыкаў «народ!»,

далей ад вар'ятаў,
сьляпых і глухіх,
ад здрады і кратаў,
і словаў благіх.
Адноічы ў блакіце
раскутых нябёс,
адноічы ды ў жьцце,
у холадзе рос,
у тле папялішчаў,
у цьвілі кладаў,
у цемры гарышчаў
бязьлюдных дамоў...
О рэха! Адноічы
спаткаемся мы.
Вось будзе пацеха,
вось будуць грамы!..

¹ Шугай – вецер (аўт.)

ФАЙНА

Файна, што столькі фуфаек сыцягаўшы,
змог я нарэшце купіць гарнітур,
чорны капелюш і вузенькі гальштук,
скрып чаравічны ды плашч і каптур.
Файна, што ўрэшце сабе я дазволіў
сьнеданьне ўраньні, нармальны абед,
зрэдчас – вячэру, і крыху сваволі,
радасьці жменьку і жменьку манет.
Файна, што восень, што мілыя твары
почасту бачу ў пакоі маім,
файна, што здуру ня трапіў на нары,
файна, што грэе мне ногі кілім.
Файна, што нарачанскія сосны
помняцца мне ў мітусьні гарадоў,
файна, як файна, о Божа мілосны,
мець і надзейных, і мужных сяброў.
Файна, калі дастагкова ў каханьні
цёплага позірку, еднасьці душ,
сьмеху крывіцкай дзяўчыначкі Фані,
файна, калі апантанасьцю дуж.
Файна а трэцяй гадзіне уночы,
верш напісаўшы, прылегчы й заснуць,
сон сабе высьніць пад раньне прарочы...
Файна, калі твае песьні пяюць!

ПАВОДЛЕ ФРЭЙДА

У пакоі маім альвасы
не цьвітуць, але гэта не
азначае, што я тым часам
не аматар кветак. У сьне
мне зьнўляюцца краскі лета
залацістых паўвыспаў. Там
гэтаксама, як тут, гарсэтна,
і хапае працы рукам.
Там шпышыняцца плошчы. Пушчы
каранямі ўрасьлі ў базальт,
а ў каньёнах, зарослых плюшчам,
рязьліваецца нейчы альт.
Сьніцца мне пра сады, дзе ружы,
дзе язьмін і блакітны бэз;
сьніцца, што, малады і дужы,
з маладою я п'ю шартрэз;
сьняцца сны-паралелаграмы,
кубаэльфадраматызм дзён;
сьняцца травы, адсутнасьць хамаў;
сьніцца дзедаў ляжак-услон;
сьняцца моры, лясы, бязьлюдзьдзе,
толькі я ў зеляніне гор;
сьніцца ўсё, што было й што будзе;
сьніцца мне: я ляту да зор.

НЕКРААСАЦЫЯЦЫ У ДАРОЗЕ

Хіба што зьнічка мне ў канцы дарогі
міргне ледзь-ледзь, калі звалюся ў жвір,
дзе нада мной ласі нахіляць рогі,
жалобным крыкам будзячы эфір.
Стары мураш у чаравік залезе,
бліскучы жук мне упадзе на лоб.
Па лбе халодным, нібы па жалезе,
лясны зялёны прабяжыцца клоп
У мёртвага ў гасыях перабываюць
шматкрылыя, шматлапыя зьвяры,
без лемантацый, проста пахаваюць
у барсуковай сьвежае нары.
Так я памру, у жвір упаўшы тварам,
і толькі зьнічка блісьне мне згары,
і пракрычаць ласі замест фанфараў,
і сорака дзён мне адпяюць бабры.

* * *

Мой бог даўно мяне пакікуў,
адрокся д'ябал назаўжды,
і валасоў маіх мякіну
ня мыноць жоўтыя дажджы.

І сябра, славаю абраны,
плюгавым стаў і зьнік з вачэй,
і я нічый цяпер падданы,
і мне цяпер крыху лягчэй.

Назад вярнуўшыся ў цянёты
імхоў, ядлоўцу і расы,
я п'ю з чмяліных тонкіх согаў
за грэх жаночае красы.

ВЕРШ ДЯ ЮЛІ

* * *

Вось і ты, маладая, молада
пакідаеш мяне на прэч,
нагаліўшыся ўзахап з голаду
спрытам рук маіх, сілай плеч.

Пакідаеш, а я, нявыпіты,
буду днець, як пушчанскі зьвер,
і са мной мой дзяржаўны скіпэтар,
і пажадлівы дух папер.

Пакідаеш, а мне ня бачыць бы
ўсіх астатніх, адно каб ты,
і каб разам і неабачліва,
геніяльна і без лухты.

Пакідаеш... Ты вельмі юная,
ты на іншай глебе расыцеш,
і таму наша міні-вунія
разьвітальны стварыла верш.

Ах, турчанка мая баўгарская!
Ах, дачка Тахтамышы, – кроч!
Мне шкада, што карона царская
да тваіх не пасуе воч.

Разгубіліся вусны мае прад спакоем
тваім, шэравокая. Усе здрады й глупствы
мае – прабачаеш. Усяго мяне разумееш і да
рук сваіх прымаеш такога, як ёсьць. У
вачах тваіх бачу золак Бацькаўшчыны. Дай
жа сілы, паляшучка мая, сілы, каб голаў
узьяць і ў дарозе Дзень Самапазнаньня
сустрэць. Дабраслаў, чыстая! Дабраслаў,
гадаванка абшараў палескіх! Трывогу тваю
да сваёй даяднаю, каб золак той у Дзень
разгарэўся ясны. Шляхам пайду.

Азірнуся – вочы твае.

МАЛІТОЎНА

Не прыйду да цябе больш. Бачыць ня буду. Зьнікну з воч тваіх. Праклянута-заклянута. Зьнелюблю. Зьненавіджу...

А ты ў снах пад раніцу пастукаеш ля вясніц сэрца, каханьнем сыцягага. І адчыніцца табе — зойдзеш, дзёрзкая. І сон ня сон — на зарокі забудуся. Абачнуся — да рук тваіх пабягу, як цюцька.

Бо кахаю.

АДСУТНАСЫЦЬ

Адсутнасыць твая ў пакоі начлежкі — адсутнасыць дарэчы. Тут жыве сум, а ты яго ня любіш. Тут існуе твой пакорны служка, зусім немагчымая істота. Адсутнасыць твая так дарэчы. Не прыходзь. Не аказвайся. Не гукай. Ня трэба кпінаў тваіх, вуснаў, далоняў, воч зялёных. Марай застанься, надзей толькі...

Будзь адсутнай — і будзеш адно маёй, хаця была б ты для тысячаў.

* * *

Я вечна адзін. Прыходзьце
глядзець мой старэнькі «гэле».
Мы будзем удвох на самоде.
Намітуйся у мяккіх фатэлях.
І вы мне раскажаце нешта
пра тое, што іншым да фені,
што ў краме скруцілі вам рэшту,
што ў вашай маленькай жмені
ня маеце вы нічога,
што хочацца вам проста,
як іншай любой жанчыне,
мужчыну любога росту
(хай нават не разумее,
каб толькі быў зрэдку побач).
Я вечна адзін. І на фі –
ласофій кнігі-тамы!
Заходзьце без эпітафій,
мы будзем з вамі «на ты»,
а з намі будзе, дальбог жа,
хтось трэці, як быццам звыш,
нашэптваючы прыгожа
пра Хельсінкі і Парыж.

СОНЦА

Ўзыдзе і зойдзе, а я цалавацьму цябе, о
жанчына! І расьцякацца па белым тваім
буду пloidмай новых жаданьяў, а ты? О
маўклівая цярплівіца, як сама зямля
Беларуская, ты аддасі мне моц тваю,
паляшучка. О ваўчыца мая! Ты народзіш
мне дужых ваўчанят, і яны разбягуцца па
нашых пушчах, яны ачысьцяць ад сьмерду
нашу зямлю й народзяць нашчадкаў з
густой поўсьцю, моцнымі ікламі і разумнымі
вачыма. О жанчына-паляшучка-ваўчыца!
Ты выведзеш аблуднае племя на вольны
пляц, ты пакажаш лянівым і галодным
золата пад іхнымі нагамі-лапамі. Ты й маё
вызваленьне. Чуеш? Пушча шуміць-шэпча –
кліча нас. Там, у дрэваломе, на йгліцы пад
магутнай сасной я прашапчу табе твае
любімыя словы, мая ваўчыца-паляшучка-
жанчына: у гэтым жыцьці

ТЫ –

мая

зорка,

паходня,

СОНЦА

* * *

Ну чаму вы так позна зьявіліся
і цяпер побач з вамі не я
у паставе і рухах Азірыса?
Ну чаму побач з вамі не я?

Вы ўжо нешта ў жыцці гэтым зьведалі,
ды ня ўсё, бачу я, я ледзь-ледзь.
Прад чужым закрываеце пледамі
ваших ног нечапаную медзь.

Бачу я, што зь вялікаю любасьцю
вы цалуеце ў вусны яго,
пакідаючы мне з маёй грубасьцю
для спажытку тутэйшы арго.

Што ж, бывайце! Я заўтра, здарожаны,
не зайду ў ваш дзявочы пакой.
Конь мой быстры даўно растрывожаны
і дрыжыць пад знаёмай рукой.

І чакае мяне поле вольнае,
і ядлоўцу шыхты, і дзірван,
і асадка, і муза крамольная,
і сьвятая зямля Ханаан.

* * *

Сайку белага хлеба
ем з табой сухама,
ты дзяўчына што трэба,
ты ўсё робіш сама.
Колькі марыў я, любя,
пра такую, як ты;
колькі лаяўся груба,
нарабіўшы лухты;
колькі выхадзіў шляхам,
дзе адна гавыла,
дзе распалася прахам
не адна галава.
Ах, дзяўчыначка-ліха!
Ах, дзяўчына-краса!
Ты любі мяне ціха,
як зямельку раса,
Ты любі асьцярожна,
асьцярожна жаргуй,
на травіцы муроўнай
ты мяне намалюй.

* * *

Ах, як прыгожа твае рукі
нам сыцеляць першы раз пасыцель.
Паклалі ціха свае лукі
амуры-зводнікі на кмель.

Кілім смарагдавы хавае
ступні тваіх маленькіх ног,
нібыга ў мяккім малачаі,
альбо ў драсёне ля дарог.

Твая сукеначка ў фатэлі,
твой станік, пацеркі, што так
блішчаць прывабліва. І келіх,
а ў ім віна знаёмы смак.

Пад лёгкай коўдраю таемна
застылі сьвежыя прасыціны
і мы з табою узаемна,
і пад вакном кусты язьміну.

Таршэр стары і галавасты
расьсеяў хітравагы бляск,
мацьней акрэсьміўшы пілястры
і ў нашай згодзе прагу ласк.

ЖАНЧЫНЕ, ШТО ПАКІДАЕ МЯНЕ

Душы маёй поўныя соты
знішчайце пурпурам губ
і піце прагка, да рвоты,
з другімі ўступаючы ў шляб.

Вазьміце мяне і зьешце,
як пепін ці бутэрброд,
і сплюньце рэшткі нарэшце
са сьмехам проста за плот.

А хочаце я, пасыцельны,
увесь, як таматны сок,
прыйду да вас на пахмельле
ў раёне eleven o'clock.

І вы, захіпнуўшыся мною,
і я, вашых думак сьмех, –
закусім сыпкай халвою
ня дадзены іншым грэх.

РАЗМОВА ЗЬ СЯБРАМ

Мяне хапае на кароткі верш,
на лёгкі флірт з прыемнаю жанчынай,
а што я здзейсніў у жыцці найперш –
ня ведаю, як, зрэшты, і прычыны.

І ўвогуле – я дбаю пра сябе,
сябе люблю, ў сабе люблю капацца,
сябе выносіць на сваім гарбе,
кяб потым жа сабе і падабацца.

І часта мне даводзіцца ірваць
на целе ўтаймавальную кашулю,
бо хочацца кахаць, каб не скаваць,
жыццё зьмяніўшы на пятлю ці кулю.

Пра кулю я, аднак, усё ж зманіў,
бо зброя ў нас даўно не прадаецца,
і піва не заўсёды на разліў,
ды і на вынас хутка зноў зьвядзецца.

Так і жывём. А што да маіх вершаў,
дык гэта ад таго, што ні рубля,
што продак мой жыццё сваё завершыў,
ніколі не хадзіўшы ў сабах.

Вось так, браток, а словам ты ня вер,

бо прыгажосць адна і варта ўвагі.
Дарэчы, дай дзясятку напавер:
я ўжо даўно заходжуся ад смагі.

Introductio

Зноў чарговая восень, дажджы,
грукаценье трамвая,
кантралёры з жэтонамі ловяць «зайцоў» за
каўнер,
хтосьці ў бруднай кавярні прыткнуўся
за столікам з краю,
не пазбаўлены, зрэшты, прыстойнасьці
сьвецкіх манер.
Традыцыйна каштаны губляюць грубую
лістоту,
правінцыйны вятрыска туляецца ў вулках
старых,
і нязбыўную носяць пракожыя ў душах
самоту,
а ў дварышчах барыпі капейкі трасуць на
траіх.
Чыста голены муж уцякае ад жонкі ў
кантору,
дзе чакае яго сакратарка, пяро і фатэль,
дзе ад сьвету схаваецца ён за казённую
штору
і ў кябыт адплыве, нібы прывідных мар
карабель.
Зноў чарговая восень; бач, хтосьці
на добрым падпітку
затрымаўся ля тумбы афішнай, шукае

расклад цягнікоў;
хтосьці выгляд зрабіў, што яму аніколько ня
брыдка;
хтосьці сплунуў пад ногі; прайшла грамада
дзецюкоў.
А на горад вось-вось зноў няпэўнасьць
дажджамі пральецца,
і жывое наўкол халадэча пратне да касьцей.
У завулку Рабкораўскім ціхі вар'ят
засьмяецца,
бо адзіны ён знацьме сцэнарыў далейшых
падзей.

ВІТАМІННЫЯ ХЛОПЧЫКІ

Тым, хто застаецца са мною

Вітамінныя хлопчыкі дбаюць пра ўласнае
цела,
мінэральную п'юць і ня паляць зусім
цыгарэт.

Ім яшчэ па-сапраўднаму ў гэтым жыцці
не балела,
ім яшчэ не карцела аднойчы пайсьці
ў іншасьвет.

І таму яны сёньня тусуюцца ў белай
альтанцы,
дзе патроху пляткараць увогуле і ні аб чым,
прагназуючы прышласьць, тасуючы
ўласныя
шанцы,

і блефуючы распачна-доўга пад небам
начным.

Хай жывуць вітамінныя хлопчыкі мірна і
ціха,

так жывуць, каб ня ведаць пра божы і
д'яблаў
прысуд,

ну, а мы, стырнавья, мы будзем змагацца,
як дыхаць.

Нам адзячаць пасья апалёгіяй нашых пакут.

СЯБРАМ «ТАЛАКІ» 1985 ГОДУ

Добра быць філёлягам, паэтам, прамоўцам,
спэцыялістам у сфэры тэм і рэм,
вымаючы і сьпелячы слоўца за слоўцам
з моўнага плянктону, з акіяну лексэм.

Але так хочанца мне, катораму
ніводная з вышэйпералічавых «пасад»
не даспадобы, як лекі хвораму, –
як хочацца дажыць мне да Новых Каляд!

І тады няхай штукары-арыфмэтыкі
пужаюць чалавецтва бясконцай лічбай –
я буду кахаць, дарыць жянчыне кветкі,
птахам лётаць і плаваць рыбай.

Калі ж валачобнікі прыйдуць на Вялікдзень,
адзычу хлапцам апошні кус
і сам пайду, але не як прыхадзень,
а ўцяміўшы да скону, што я – Беларус.

У КАВЯРНІ

Калі прыходзяць фраеры ў кавярню,
а я адзін за столам, і пуста
у філіжанцы з абламанай ручкай,
мне сумна, злосна мне, сьвятло вялікай
люстры
тыксама раздражняе, за стойкаю бармэн
агідна тлусты;

а я,
хацеў бы я тады душы знаёмай
сваю душу хоць крышку прыадкрыць,
хацеў бы паказаць, як пакрыёму
блакітным палымцом яна гарыць;
гарыць, але чаму
і для каго,
і дзеля
чаго гарыць?

Аднак жа
вяртаюся ў кавярню, дзе пусто,
дзе фраеры, шархочучы «капустай»,
бяруць маўкліва на душу па сто.
Адзін сяджу, а сільфы ды анёлы
пакінулі мяне сам-насам з чымсьці,
чаму я не магу знайсці найменьня,
і не магу я ўстаць, каб ціха выйсці,
і ўсё хутчэй ідзе працэс гарэння.

ВЕРШ, НАПІСАНЫ РАНШАЙ, ПАСЬЛЯ НЯСКОНЧАНАГА АКТУ МАСТУРБАЦЫІ

...точацца парасткі слоў неразборлівых,
точацца, точацца, точацца, точацца.
Коніцца сонейка ў пебе, ня зморыцца,
коціцца,
коціцца,
коціцца,
коціцца.

Праца людская пад сонейкам спорыцца
праўда, калі гэта праца на вольніцы.
Моліцца хлопец на сонца і сіняе
неба, што дожджыкам пырскае, пырскае.
І зацьвітае ў вазоне міцьяня,
і штось яшчэ вельмі блізкае-блізкае
побач рухавіцца, пукае, шэпчацца
з кветкаю, кропляю, каменем, лісьцікам.

Стаць бы зноў мне наўным нячысьцікам,
чыстым ад пожаду, здрады і насьмеху.
Жыць бы звычайна, ня перціся ў класіку.
Разам пастаўшы, зь ядлоўцам і скрыпенем
рупіцца ў полі ды цешыцца кіпенем
вочак блакітных ільну аксамітнага
ў вольнай прасторы абсягу бязмытнага.
Хочацца нечага шчыльнага, зьлітнага;

хочацца бачыць, як лёгка вагітная
хлопчыка дорыць, шчаслівая, мужу;
хочацца бачыць бліскучую лужыну з
адлюстраваньнем уласнай істоты;
хочацца ўпіцца мне ў сьвежыя соцы;
хочацца нават звычайнай самоты
пасья знаёмстваў, жанчын і работы;
хочацца часам спытаць сябе: хто ты?

Ногі схаваўшы ў старэнькія боты
выйсьці парою непамыслоты
хочацца, хочацца мне за вароты,
каб адказаць без вялікай ахвоты:
сёньня я поле, а заўтра я — колас,
сёньня я слова, а, заўтра я — голас,
сёньня я дрэва, а заўтра — кусты,
сёньня я поўны, а заўтра — пусты,
сёньня з прагну і сонца, і неба...
Сёньня я парастак, заўтра я — глеба.

3.05.92 г

* * *

Стамілася, ледзьве што дыхае цела,
і штосьці рыпяць пазванкі і суставы.
Вось клапан усхліпнуў і сэрца замлела
ўсяго на трынаццатым кубачку кавы.

Пусты, як патэлья, пакой, дзе шпалеры
у цемры блішчаць фасфарычным сьвятлом,
дзе сумныя ложка, шалёныя дзверы,
дзе ўсё, што ні знойдзеш, ёсьць мэталом.

Згарэў калярыфэр. За шыбаю – мінус.
Пад коўдрай казённай таксама ня ў кайф.
Заснуць бы, забыцца хоць пастай «калінас»,
і з Богам праклясьці паршывае «лайф».

І ўсё ж я шапчу сабе: «Нельга, зямеля.
Вось трошку пацерпіш, а там – на прастор.
Там зноў будзе воля, сяброўкі ў фэгэлях,
і ты сярод іх, нібы той Чарнамор.

Зноў будуць размовы, напой, цыгарэты,
і будзе спакойна, і будзеш ты жыць...»
Ды сёньня хачу я з адчаем камэты
у трыццаць няпоўных усё завяршыць!

РЭПЛІКА НА ПАХАВАЛЬНАЕ СЛОВА ДЛЯ МЯНЕ

Не, я не ідэал, і на мяне з пашанай
вы не глядзіце, не. Я — дрэнны чалавек,
і вас я не люблю, і вашае шаптаньне,
і словы дзеля слоў, і слёзы з-пад павек.

У мітусьні жыцця я прагну адзіноты,
блытацца пад нагамі не хачу, а вы,
вы кленчыце штодня капейчыну, а потым
пакінеце наш сьвет, ня ўзьняўшы галавы.

Не, спадарожнік мой, навоіпта ж апраўданьні.
Ы чыста наш, тутэйшы, рахманы чалавек.
Таму і не люблю я вашыя літаньні.
і словы дзеля слоў, і сьлёзы з-пад павек.

* * *

Я ніколі ня лашчыў радкі свае,
я іх біў па скулах і рэбрах,
каб яны рассыпаліся іскрамі
і былі камусьці патрэбны.

І пакуль мне сьпявалі начальнікі
пра імкненьне да еднасьці душ,
я прадсэрдыяў крываваыя сальнікі
прамяняў на пялёстачкі руж.

І было мне тады фіялетава,
што там скажуць вучоныя лбы
пра мяне і капелюш мой фэтравы,
і пра цяжкія продкаў хлябы.

Я пішу на ружовых пялёстачках
і на цэтліках з крамы «Тыгунь»,
каб мае неразьвітыя костачкі
закапалі пад шчыльную рунь.

ЗЬМЕСТ

Прэлюдыя

«У рыдване каціцца прывідам...»

«Маіх вачэй расчыненыя форткі...»

«На узроўні маланкі ды грому...»

«Як я люблю...»

Зямля Ханаан

Хларафілавы бунт

Шорахі

Экспрэсія

Файна

Паводле Фрэйда

Некраасацыяцый ў дарозе

«Мой бог даўно мяне пакінуў...»

Верш для Юліі

«Разгубіліся вусны мае...»

Малітоўна

Адсутнасць

«Я вечна адзін...»

«Сонца...»

«Ну чаму вы так позна...»

«Сайку белага хлеба...»

«О, як прыгожа вашы рукі...»

Жанчыне, што пакідае мяне

Размова з сябрам

Introductio

Вітамінныя хлопчыкі

Сябрам «Талакі» 1986 году

У кавярні

Верш, напісаны раніцай, пасля

няскончанага акту мастурбацыі

«Стамілася, ледзьве што дыхае цела...»

Рэпліка на пахвальнае слова для мяне

«Я ніколі ня лашчыў радкі свае...»

© OCR: Камунікат.org, 2010 год

© Інтэрнэт-версія: Камунікат.org, 2010 год

© PDF: Камунікат.org, 2010 год